Framkvæmdaáætlun fyrir norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks 2015–2017

Mannréttindi • Margbreytileiki • Frjáls för

**Framkvæmdaáætlun fyrir norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks
2015–2017**

Mannréttindi • Margbreytileiki • Frjáls för

ISBN 978-92-893-4276-6 (PRINT)

ISBN 978-92-893-4277-3 (PDF)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2015-739>

ANP 2015:739

© Norræna ráðherranefndin 2015

Umbrot: Gitte Wejnold

Kápumynd: Norden.org, SignElements.com

Ljósmynd: Norden.org, SignElements.com, Imagesubscription.com

Prentun: Rosendahls-Schultz Grafisk

Upplag: 100

Leturgerð: Meta LR

Pappír: Munken Polar

Printed in Denmark

www.norden.org/nordpub

Norrænt samstarf

Norræna samstarfið er eitt umfangsmesta svæðasamstarf í heiminum. Samstarfið nær til Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar auk Álandseyja, Færeyja og Grænlands.

Norræna samstarfið er pólitískt, efnahagslegt og menningarlegt og skiptir miklu í evrópsku og alþjóðlegu samstarfi. Í norrænu samstarfi er unnið að því að styrkja stöðu Norðurlanda í sterkri Evrópu.

Með norrænu samstarfi er unnið að því að efla norræna og svæðisbundna hagsmuni í alþjóðlegu umhverfi. Sameiginleg gildi landanna styrkja stöðu Norðurlanda og skipa þeim meðal þeirra svæða í heiminum þar sem nýsköpun og samkeppnishæfni er mest.

Norræna ráðherranefndin

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Sími (+45) 3396 0200

www.norden.org

Framkvæmdaáætlun fyrir norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks 2015–2017

Mannréttindi • Margbreytileiki • Frjáls för

Efnisyfirlit

Norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks	6
<i>Mannréttindi</i>	6
<i>Norrænt notagildi með samstarfi um fötlun</i>	7
Framkvæmdaáætlun fyrir norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks	8
<i>Markmið framkvæmdaáætlunarinnar</i>	8
Áherslusvið framkvæmdaáætlunarinnar	9
Starfsáætlun	10
Næstu skref	19

Norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks

Samþætting fatlaðs fólks í samfélaginu er mikilvægt markmið í norrænu samstarfi. Samstarfið byggir á sameiginlegum gildum norrænu landanna, Færeyja, Grænlands og Álandseyja um lýðræði, réttarríki og jöfnuð.

Viðmið velferðarsamfélags á Norðurlöndum snúast um jöfn tækifæri og öryggi borgaranna óháð kyni, kynþætti, trú, sannfæringu, fötlun, aldri eða kynhneigð. Þau snúast einnig um félagsleg réttindi og meginregluna um að að allir skulu hafa jafnan aðgang að félags- og heilbrigðisþjónustu, menntun og menningu.

Löndin leitast við að samfélögin þróist með sjálfbærum hætti sem byggir á möguleikum borgaranna á að njóta einstaklingsfrelsis og til sjálfshafningar.

Í yfirlýsingu samstarfsráðherranna frá febrúar 2014 um framtíðarsýn; *Norðurlönd – Saman erum við öflugri*, segir meðal annars frá

framtíðarsýn um bestu mögulegu aðstæður fyrir frjálsa för borgara milli norrænu landanna og að Norðurlönd eigi að vera svæði nýsköpunar sem leggi áherslu á velferð, menntun, sköpunargáfu, frumkvöðlastarf, sjálfbærni og rannsóknir. Samstarfsráðherrarnir vilja jafnframt tryggja að norrænt samstarf í alþjóðamálum styðji við það samstarf sem fer fram í öðrum samtökum. Norrænt samstarf á að skapa norrænt notagildi, skila virðisauka fyrir alla og leiða til áþreifanlegs árangurs.

Mannréttindi

Fjölbreytni er mikilvægur þáttur í hugmyndafræði norræns samstarfs og skapar grundvöll fyrir jöfn tækifæri, félagslega samheldni og öryggi fyrir alla. Spurningin um fjölbreytni hefur gildi á flestum sviðum og tækifæri allra til að taka þátt í samfélagslífi og ákvörðunarferli samfélagsins er grundvallarþáttur í norrænu samstarfi.

Markmið stefnumótunar í málefnum fatlaðs fólks er samþætting fatlaðs fólks á öllum sviðum samfélagsins. Stefnumótunin litast í síauknum mæli af réttindaviðmiðinu sem hefur markað sér stöðu á alþjóðavettvangi með samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks (SRFF).

Öll Norðurlöndin hafa skrifað undir samninginn og hann hefur verið fullgiltur af Danmörku, Svíþjóð, Noregi, Færeyjum og Grænlandi. Ísland, Finnland og Álandseyjar stefna að því að fullgilda hann í náinni framtíð. Valfrjáls bókun við samninginn varðandi kvörtunarrétt einstaklinga hefur verið fullgilt í Svíþjóð og Danmörku.

Í 33. grein SRFF er því lýst hvernig samningsríki eigi að innleiða samninginn í samræmi við stjórnkerfi sín og með þrenns konar mismunandi ferlum. Það þarf að vera til staðar hvort tveggja samræmingar- og eftirlitskerfi. Jafnframt þarf að gefa fötluðu

fólki kost á að koma að eftirlitinu í gegnum hagsmunasamtök sín.

Norrænt notagildi með samstarfi um fötlun

Stefnumótun í málefnum fatlaðs fólks fer fram samhliða á mörgum mismunandi stigum. Stór hluti stefnumótunarinnar fer fram í löndunum sjálfum og norrænu löndin eiga það sameiginlegt að sífellt stærri hluti innleiðingarinnar fer fram á vettvangi sveitarfélaga. Norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks felst einkum í því að mismunandi aðilar á mismunandi stigum skiptast á þekkingu og reynslu. Hagsmunasamtök fatlaðs fólks, stjórnvöld, fræðimenn, stjórnmalaflokkar og stjórnarráð vinna saman að því að móta sameinlega mynd af því hvernig mismunandi löggjöf, stuðningur og þjónusta virkar í reynd og hvernig hægt er að þróa þessa þætti þannig að samþættingin verði betri.

Löndin taka þátt í alþjóðlegu samstarfi og verða fyrir beinum og óbeinum áhrifum af pólitískum

ákvörðunum og straumum og af almennri þróun markaðar og samfélags. Með því að starfa saman geta löndin rutt úr vegi stjórnsýsluhindrunum, breytt löggjöf, skipst á reynslu um það sem vel hefur gengið og reynt að komast hjá því að endurtaka mistök hvers annars. Með því að starfa saman auðvelda löndin jaðarhópum að taka virkan þátt í samfélaginu.

Með norrænu notagildi er átt við að samstarf skili virðisauka í starfsemi sem að öðrum kosti hefði farið fram landsbundið en þar sem hægt er að ná áþreifanlegum ávinningi með því að nota sameiginlegar norrænar lausnir.

Samstarfið er til marks um og eflir norræna samkennd og stuðlar að aukinni hæfni og sterkari samkeppnisstöðu Norðurlanda.

Í framkvæmdaáætluninni er norrænu notagildi lýst á grundvelli þessarar skilgreiningar, hvort tveggja hvað varðar almenn markmið og fyrir hvert áherslusvið.

Framkvæmdaáætlun fyrir norrænt samstarf um málefni fatlaðs fólks

Val á áherslusviðum og verkefnum fyrir þessa framkvæmdaáætlun byggir á áætlunum um starfsemi ráðherranefndarinnar, áætlunum um málefni fatlaðs fólks í norrænu löndunum og sjálfsstjórnarsvæðunum, stöðuskýrslu Norrænu velferðarmiðstöðvarinnar um forsendur stefnumótunar í málefnum fatlaðs fólks¹ og verkefnaskýrslunni *Funktionshinderpolitik i Norden* (Stefnumótun í málefnum fatlaðs fólks á Norðurlöndum).

Framkvæmdaáætlunin samanstendur af almennu markmiði og starfsemi á þremur áherslusviðum; mannréttindum, fjölbreytni og frjálsri för.

Framkvæmdaáætlunin inniheldur almenn skipulagsverkefni með áherslu á samþættingu fötlunarsjónarmiða samkvæmt viðmiðinu um eigin ábyrgð samstarfssviðanna. Það útilokar þó ekki annað verkefnastarf í tengslum við þemu sem eru ofarlega á baugi.

Stefnumótun í málefnum fatlaðs fólks er þverfaglegt viðfangsefni og því tekur framkvæmdaáætlunin til ýmissa verkefna þar sem fleiri en ein norræn ráðherranefnd þurfa að láta til sín taka.²

Markmið framkvæmdaáætlunarinnar

Almennt markmið framkvæmdaáætlunarinnar er að stuðla að samþættingu fatlaðs fólks með því að efla miðlun þekkingar á Norðurlöndum og með nánara samstarfi um stefnumótun í málefnum fatlaðs fólks.

Norrænt samstarf í málefnum fatlaðs fólks á að

- koma löndunum að gagni og koma fötluðu fólki á Norðurlöndum til góða,
- styðja við og efla landsbundin ferli sem unnið er að og sem miða að samþættingu á öllum sviðum samfélagsins,
- efla og skila samlegðaráhrifum í öðru alþjóðlegu samstarfi

og ferlum sem miða að samþættingu,

- vera gott dæmi um það hvernig opinberir aðilar geta unnið með fjölbreytni og þátttöku/jafnt aðgengi fatlaðs fólks.

Aðferðir

- Skapa forsendur fyrir því að hægt sé að miðla þekkingu, halda í hæfni og þróa aðferðir til samþættingar fatlaðs fólks á nokkrum lykilsviðum og í tilteknu samhengi.
- Stuðla að vitundarvakningu um fötlunarsjónarmiðið í lykilstarfsemi Norðurlandaráðs og mismunandi ráðherranefnda innan Norrænu ráðherranefndarinnar, til dæmis á aðalskrifstofum stofnananna, í undirstofnunum, áætlunum og samstarfsnetum.
- Efla aðgengi fyrir fatlað fólk að starfsemi sem heyrir undir Norrænu ráðherranefndina og Norðurlandaráð og jafnframt auka aðgengið innan starfseminnar.

¹ <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Trender-i-funktionshinderpolitiken/>.

² Undir Norrænu ráðherranefndina heyra ellefu ráðherranefndir sem sinna mismunandi stefnumótunarsviðum. Ein þeirra, ráðherranefnd samstarfsráðherranna, hefur yfirumsjón með starfinu. Hverri ráðherranefnd fylgir nefnd embættismanna úr ráðuneytum ráðherranna. Embættismannanefnd samstarfsráðherranna nefnist Norræna samstarfsnefndin. Skrifstofa Norrænu ráðherranefndarinnar sinnir skrifstofustörfum fyrir allar ráðherranefndirnar, þar með talið fyrir embættismannanefndirnar, og hefur umsjón með starfi sem varðar stofnanirnar, áætlanir og ýmis verkefni sem ráðherranefndirnar taka ákvörðun um.

Áherslusvið framkvæmdaáætlunarinnar

Mannréttindi

Að styðja við og efla vinnu við landsbundna framkvæmd og eftirlit í tengslum við samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks.

Fjölbreytni

Vinna að því, með fjölbreytnisjónarmið að leiðarljósi, að efla samþættingu, stuðla að jöfnuði og beita sér gegn mismunun fatlaðs fólks á öllum sviðum norræns samfélags með því að samþætta fötlunarsjónarmið.

Frjáls för

Að stuðla að frjálsri för og ryðja úr vegi stjórnsýsluhindrunum sem bitna á fötluðu fólki.

Starfsáætlun

Þau verkefni sem lýst er fyrir neðan eru drög að tillögum sem verða þróaðar frekar af þeim samstarfssviðum sem þau beinast að, ef viðkomandi sviði líst vel á tillögurnar.

Áherslusvið 1

Innleiðing mannréttinda

Samningur Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks er tiltölulega nýr. Markmið starfseminnar á þessu áherslusviði er að efla starf landanna í mannréttindamálum. Þetta er gert með því að styðja við landsbundið innleiðingarferli og eftirlit í tengslum við samninginn.

Markmið starfsins á þessu sviði er að

- skapa vettvang fyrir miðlun reynslu og þróun skilvirkra aðferða til innleiðingar á SRFF,
- auka skilning á innleiðingu SRFF,
- efla og skila samlegðaráhrifum í öðru alþjóðlegu samstarfi og ferlum sem miða að samþættingu,
- auka hæfni þeirra einstaklinga sem koma að innleiðingu SRFF,
- finna góð dæmi hvað varðar innleiðingu SRFF.

Verkefni 1.1 Samstarfsnet sérfræðinga til að styrkja innleiðingu samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks
Norræna velferðarmiðstöðin sér um að samhæfa starf samstarfsnetsins. Löndin og

sjálfstjórnarsvæðin tilnefna meðlimi samstarfsnetsins. Samstarfsnetið fundar árlega og verður í stöðugum tengslum á gildistíma framkvæmdaáætlunarinnar.

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru meðal annars 33. grein um landsbundna innleiðingu samningsins, grein 4.3 um aðkomu fatlaðs fólks og fulltrúa þeirra og 32. grein um alþjóðlegt samstarf.

Kostnaður: Starfið verður unnið innan núverandi fjárhagsramma Norrænu velferðarmiðstöðvarinnar.

Verkefni 1.2 Ráðstefna um innleiðingu samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks

Norræna velferðarmiðstöðin skipuleggur ráðstefnur um innleiðingu SRFF. Ráðstefnurnar geta einnig fjallað um viðfangsefni sem tengjast mismunandi greinum samningsins.

Þar má til dæmis nefna 33. grein um landsbundna innleiðingu samningsins.

Kostnaður: Starfið verður unnið innan núverandi fjárhagsramma Norrænu velferðarmiðstöðvarinnar.

Verkefni 1.3 Norræn menntun á sviði fötlunar og réttinda

Norræna velferðarmiðstöðin þróar, í samstarfi við Norrænu ráðherranefndina og embættismannanefndina um menntamál og rannsóknir (MR-U/ÄK-U) og sérvalda skóla, menntaáætlun sem svipar til írska fyrirkomulagsins, *International Disability Law Summer school*.³

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru meðal annars 33. grein og grein 4.3 um aðkomu fatlaðs fólks og fulltrúa þeirra.

Kostnaður: Áætlaður kostnaður er þrjú hundruð þúsund danskar krónur.

³http://www.nuigalway.ie/cdlp/Summer_School_2015/summer_school_2015_info.html

Áherslusvið 2

Fjölbreytni og samþætting fötlunarsjónarmiða

Vinna sem snýr að fjölbreytni á grundvelli fötlunarsjónarmiða fjallar um aðgengi í breiðum skilningi, sem einnig er nefnt algild hönnun umhverfis, þjónustu og samskipta.

Innan ramma áætlunar Norrænu ráðherranefndarinnar um sjálfbæra þróun og í samstarfi Norrænu ráðherranefndarinnar um félags- og heilbrigðismál (MR-S) og Norrænu ráðherranefndarinnar um jafnréttismál (MR-JÄM) er unnið að þríþætту regnhlífarverkefni.

Markmiðið er að samþætta fötlunarsjónarmið í ýmsa grundvallarþætti opinbers samstarfs Norðurlanda. Samhæfing og framkvæmd verkefnisins er í höndum Ráðsins um norræna samvinnu í málefnum fatlaðs fólks hjá Norrænu velferðarmiðstöðinni.

Markmið verkefna á þessu áherslusviði er að

- búa til kerfi fyrir samþættingu fötlunarsjónarmiða með hliðsjón af kynja- og

jafnréttissjónarmiðum í norrænu samstarfi,

- að standa fyrir að minnsta kosti tveimur námssmiðjum og sérfræðifundum um kynbundið ofbeldi gegn fötluðum konum og körlum,
- móta tillögu um aðgerðir til að vinna bug á kynbundnu ofbeldi gegn fötluðum konum og fötluðum körlum,
- að stuðla að sjálfbærri þróun með algildri hönnun, meðal annars með því að stofna norrænan vinnuhóp,
- auka aðgengi fatlaðra kvenna og karla að þeirri starfsemi sem heyrir undir Norrænu ráðherranefndina og Norðurlandaráð og jafnframt bæta aðgengi innan hennar,
- móta tillögu um skipulag áframhaldandi samstarfs Norðurlanda um algild hönnun.

Kostnaður: Heildarfjárveiting til verkefnanna nemur einni milljón danskra króna sem fæst af fjárveitingu til

margbreytileikamarkmiða í áætluninni um sjálfbæra þróun.

Verkefni 2.1 Kerfisbundin eftirfylgni og áhersla á fötlunarsjónarmiðið samkvæmt viðmiðinu um ábyrgð hvers samstarfssviðs (samþætting/ mainstreaming) í opinberu samstarfi Norðurlanda

Þetta verkefni er unnið í nánú samstarfi við þá sem fara með þessi mál á skrifstofum Norrænu ráðherranefndarinnar og Norðurlandaráðs og felst í ráðgjöf um það hvernig hægt er að innleiða starfshætti og gátlista í starfsemina, til dæmis hvað varðar aðgengilega fundi og samskipti, margbreytileika í starfsmannastefnu í tengslum við vinnuumhverfi og ráðningar og svo framvegis. Það er sérlega mikilvægt að þeir einstaklingar sem bera ábyrgð á starfsmannamálum komi að verkefninu. Í þessu starfi verður höfð hliðsjón af samþættingu kynjajafnréttissjónarmiða, samþættingu sjálfbærrar þróunar og fyrri athugunum á

fjölbreytni í starfsemi Norrænu ráðherranefndarinnar.

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru 4. grein um almennar skuldbindingar, 8. grein um vitundarvakningu um aðstæður fatlaðs fólks, 29. grein um þátttöku í stjórnmálum og opinberu lífi, 27. grein um vinnu og starf og 32. grein um alþjóðlegt samstarf.

Kostnaður: Verður greiddur af fjárveitingu til margbreytileikamarkmiða í áætluninni um sjálfbæra þróun.

Verkefni 2.2 Margþætt mismunur og kynbundið ofbeldi gegn fötluðum konum og fötluðum körlum

Í þessu verkefni verður safnað saman þekkingu um margþætta mismunur, vernd gegn mismunur og áhættu á og mismunandi tegundir ofbeldis sem markhópurinn verður fyrir. Verkefnið nær til karla, kvenna, stelpna og stráka. Safnað verður saman og miðlað upplýsingum um góð dæmi um fyrirbyggjandi aðgerðir og viðbrögð.

Markmiðið er að koma með tillögur um aðgerðir og ráðleggingar um viðfangsefnið til norrænu landanna.

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru meðal annars almenn viðmið á borð við bann við mismunur og aðgengi en einnig ýmis ákvæði samningsins um réttindi. Í 6. grein er fjallað um fatlaðar konur, í 16. grein um réttinn til að verða ekki fyrir misnotkun í gróðaskyni, ofbeldi og misþyrmingum, í 12. grein um réttarstöðu til jafns við aðra og í 13. grein um aðgang að réttarkerfinu. 32. grein um alþjóðasamstarf á einnig við í þessu sambandi.

Kostnaður: Verður greiddur af fjárveitingu til margbreytileikamarkmiða í áætluninni um sjálfbæra þróun.

Verkefni 2.3 Vinnuhópur um algilda hönnun sem aðferð til að gera samfélagið sjálfbært

Skipaður verður vinnuhópur með sérfræðingum á sviði algildrar hönnunar. Meðlimir hópsins eiga

að vera reiðubúnir að aðstoða við innleiðingu algildrar hönnunar og við vinnu að því að gera norrænt samstarf aðgengilegra í víðum skilningi. Meðlimir hópsins leggja sitt af mörkum með því að aðstoða við þarfagreiningar og með tillögum um bætt aðgengi.

Vinnuhópurinn á jafnframt að móta tillögu um áframhaldandi samstarf Norðurlanda um innleiðingu algildrar hönnunar.

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru meðal annars 9. grein um aðgengi, 29. grein um þátttöku í stjórnmálum og opinberu lífi og 32. grein um alþjóðlegt samstarf.

Kostnaður: Verður greiddur af fjárveitingu til margbreytileika í áætluninni um sjálfbæra þróun.

Áherslusvið 3 Frjáls för

Að vekja athygli á og ryðja úr vegi stjórnsýsluhindrunum sem hamla frjálsri för milli landanna er eitt af áherslusviðunum í norrænu samstarfi. Til er ný framkvæmdaáætlun fyrir samstarfið um stjórnsýsluhindranir og sérstök stefna fyrir félags- og heilbrigðisgeirann.⁴ Þrátt fyrir að mörgum stjórnsýsluhindrunum hafi verið rutt úr vegi og verið sé að vinna að ýmsum athugunum og verkefnum eru enn margar hindranir í vegi fatlaðs fólks. Ástæðan getur meðal annars verið sú að fötlunarsjónarmiðinu hafi ekki verið komið nægilega skýrt á framfæri eða að einnig þurfi að ryðja úr vegi öðrum hindrunum til þess að einstaklingar með sérstakar þarfir geti með einföldum hætti nýtt sér þau tækifæri til frjálsrar farar milli landanna sem skapast hafa. Evrópusambandið hefur staðið fyrir verkefnum sem miða sérstaklega að því að ryðja úr vegi hindrunum fyrir fatlað fólk.⁵

Markmið verkefna á þessu áherslusviði er að

- auka kunnáttu um fötlunarsjónarmið hjá þeim aðilum sem greina og leggja til lausnir á sviði stjórnsýsluhindrana með því að halda árlega tvo fundi með fulltrúum Ráðsins um norræna samvinnu í málefnum fatlaðs fólks,
- auka kunnáttu um samstarfið um stjórnsýsluhindranir hjá meðlimum Ráðsins um norræna samvinnu í málefnum fatlaðs fólks

Endanlega markmiðið er að ryðja úr vegi hindrunum sem hamla frjálsri för fatlaðs fólks yfir landamæri.

Verkefni 3.1 Stuðla að vitundarvakningu og beina athygli manna að fötlunarsjónarmiðinu á sviði samstarfsins um stjórnsýsluhindranir

Ráðið um norræna samvinnu um málefni fatlaðs fólks og Stjórnsýsluhindranaráðið vinna að

þessu verkefni og halda í því skyni árlega fundi. Fé til þess verður fengið af fjárveitingu Ráðsins um norræna samvinnu í málefnum fatlaðs fólks 2015–2017.

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru meðal annars 18. grein um frjálsa för, 9. grein um aðgengi og 32. grein um alþjóðlegt samstarf.

Kostnaður: Verður greiddur af fjárveitingu til Norræna ráðsins um málefni fatlaðs fólks.

Verkefni 3.2 Rannsókn á flæði fatlaðs fólks á norrænum vinnumarkaði

Þetta er hugmynd að verkefni en tryggja þarf henni breiðari stuðning innan vinnumarkaðssamstarfsins sem á að sjá um samhæfingu og fjármögnun verkefnisins. Norræna velferðarmiðstöðin í samstarfi við Norrænu ráðherranefndina og embættismannanefndina um vinnumál (MR-A/ÁK-A) og aðra hagsmunaaðila móta

⁴ <http://www.norden.org/is/norraena-radherranefndin/samstarfsradherrarnir-mr-sam/samstarf-um-afnam-hindrana>.

⁵ http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/disability_and_old_age/c11415_sv.htm.

ráðgjafarverkefni um flæði fatlaðs fólks á norrænum vinnumarkaði. Meðal hagsmunaaðila eru Norræna ráðið um málefni fatlaðs fólks, Nordjobb, Halló Norðurlönd, Norræni starfshópurinn um hindranir á sviði almannatrygginga, Starfshópurinn um almannatryggingar, ungmennasamtök fatlaðs fólks, sumar af nefndum Norðurlandaráðs, samstarfssamtök verkalýðsfélaga og samtök vinnuveitenda.

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru meðal annars 27. grein um vinnu og starf, 9. grein um aðgengi, 20. grein um ferlimál fatlaðs fólks og 32. grein um alþjóðlegt samstarf.

Kostnaður: Gert er ráð fyrir að kostnaðurinn verði 200 þúsund danskar krónur.

Verkefni 3.3 Rannsókn á flæði fatlaðs fólks í námi milli norrænu landanna

Þetta er hugmynd að verkefni en tryggja þarf henni breiðari stuðning innan mennta- og rannsóknarsamstarfsins sem á að sjá um samhæfingu og fjármögnun verkefnisins. Einnig þarf að ræða við hugsanlega framkvæmdaaðila. Aðrir hagsmunaaðilar eru Ráðið um norræna samvinnu um málefni fatlaðs fólks, Nordjobb, Halló Norðurlönd, Norræni starfshópurinn um hindranir á sviði almannatrygginga, Starfshópurinn um almannatryggingar, ungmennasamtök samtaka fatlaðs fólks og sumar af nefndum Norðurlandaráðs.

Þau ákvæði SRFF sem eiga við í þessu sambandi eru meðal annars 24. grein um menntun, 9. grein um aðgengi og 32. grein um alþjóðlegt samstarf.

Kostnaður: Áætlaður kostnaður er 300 þúsund danskar krónur.

Næsta skref

Öllum verkefnum í þessari framkvæmdaáætlun er lýst frekar almennt og vinna þarf meira með þau og lýsa þeim nánar síðar í ferlinu.

Þess vegna verður gerð ítarlegri verkefna- og upplýsingaáætlun, verkaskipting og fjárhagsáætlun fyrir hvert verkefni. Það munu lykilaðilar á skrifstofu Norrænu ráðherranefndarinnar gera í sameiningu.

Hægt er að hefjast handa strax við sum af verkefnunum. Önnur þarf að undirbyggja betur, fjalla um þau og taka ákvarðanir í fagráðherranefndum Norrænu ráðherranefndarinnar.

Mikilvægt er að fatlað fólk og fulltrúar þeirra fái að taka raunverulegan þátt í skipulagningu, framkvæmd og mati á framkvæmdaáætluninni.

Aðferðir til samþættingar og innleiðingar fötlunarsjónarmiða snúast um aðgengileika í breiðum skilningi, þar á meðal hvað varðar viðhorf.

norden

Norræna ráðherranefndin

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

www.norden.org

ISBN 978-92-893-4276-6 (PRINT)

ISBN 978-92-893-4277-3 (PDF)

ANP 2015:739